

Slovenská akreditačná agentúra pre
vysoké školstvo
prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady agentúry
Nám. Slobody 6943/11
811 06 Bratislava 15

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Miesto a dátum odoslania
2021/121-OAČ:3381/2021	OV 1 170/2021 DI	prof. Yvetta Kajanová	Bratislava 6. 12. 2021
24. 11. 2021			

Vec: Vyjadrenie UK, FiF k hodnotiacim správam pracovnej skupiny SAAVŠ k žiadostiam o udelenie akreditácie študijného programu umenovedné štúdiá (doktorandský stupeň, denná a externá forma, anglický jazyk, slovenský jazyk), ID žiadosti 10764, 10765

Vážený pán predseda výkonnej rady agentúry,
osoby aj pracoviská zabezpečujúce nový študijný program (ďalej ŠP) *Umenovedné štúdiá* sú povďačné členom pracovnej skupiny za preštudovanie písomných podkladov ako aj detailné oboznámenie sa s reálnou situáciou priamo na univerzitnom pracovisku. Posudzovanie považujeme za objektívne a prispievajúce k skvalitneniu poskytnutého vzdelávania. Ku konkrétnym námietkam máme nasledovné odpovede:

E.1.4.

Problematickým sa javí vytvorenie samostatného modulu Estetika.

Odporúčanie o uvádzaní termínu „estetika umenia“ zakomponujeme do všetkých materiálov nového študijného programu. Pedagógovia Katedry estetiky FiF UK budú v navrhovanom ŠP pedagogicky pôsobiť v oblasti estetiky umenia, nie v oblasti estetiky ako filozofickej disciplíny. V duchu odporúčania nahradíme preto termín „estetika“ v podkladoch pojmom „estetika umenia“. Povinne voliteľné kurzy nie je nutné členiť do modulov, výber kurzov realizuje študent spolu so školiteľom s prihliadnutím na zameranie projektu dizertačnej práce. Označenie „estetika“ sa používa iba v názvoch predmetov. Sú rôzne varianty estetiky, katedra estetiky rozvíja tradíciu československej štrukturalistickej estetiky, a ako je všeobecne známe, táto tradícia neredukuje estetiku na filozofiu umenia, zaoberá sa aj mimoestetickým estetickým a z pohľadu estetiky interpretuje aj rôzne druhy umenia, avšak predovšetkým literatúru a výtvarné umenie. Okrem toho táto tradícia vedie dialóg tak s filozofiou, ako aj jednotlivými umenovedami, rozhodne nemá špekulatívny ráz. V názvoch dizertačných prác sa vždy objavujú aj adjektíva, ako napríklad estetika románu, estetika filmových adaptácií literárnych diel či estetika postprodukcie. Súhlasíme, že v informačných listoch sú perceptuálne najviac zastúpené estetika a hudobná veda, veda o výtvarnom umení a bábkarstve, súhlasíme aj s tým, že tam absentujú divadelná veda a iné umenovedné disciplíny, koncepcia študijného plánu však vychádza z vedeckého zamerania troch katedier a pri jeho

koncipovaní sa dbalo na to, aby okrem relatívnej autonómie troch vedeckých disciplín existovali aj prieniky, ktoré umožňujú rozvíjať polyfonický dialóg.

K návrhu o doplnení ponuky predmetov v informačných listoch.

Tie sa aktualizujú a dopĺňajú priebežne vždy podľa aktuálneho akademického roka.

V prípade chýbajúcich predmetov z ďalších oblastí:

Veda o divadelnom umení v rámci vied o dramatickom umení a literatúre, filmová veda, veda o tanečnom umení – tieto sa na Slovensku realizujú ako študijné programy na iných umeleckých vysokých školách (Akadémia umenia, VŠMU). V rámci navrhovaného ŠP budeme klásť dôraz na to, aby školitelia vypisovali témy v rámci svojho vedeckého zamerania. Na druhej strane, do úvahy prichádzajú aj širšie koncipované medziodborové témy; v takom prípade budeme priebežne dopĺňať ponuku výberových predmetov v spolupráci s externými pedagógmi – špecialistami.

Predložený opis študijného programu, študijného plánu a informačných listov vychádza z ponuky jednotlivých katedier a pokrýva oblasti výskumu a profilácie jednotlivých pedagógov zabezpečujúcich študijný program.

V navrhovanej zostave povinných a povinne-voliteľných predmetov nie je zřejmý podiel predmetov ostatných zameraní v študijnom pláne budúceho študenta.

Podiel jednotlivých povinných predmetov, povinne voliteľných a výberových predmetov stanovuje [príslušná smernica](#). Pokiaľ ide o výber konkrétnych povinne voliteľných a výberových predmetov, ten realizuje študent v spolupráci so školiteľom s prihliadnutím na zameranie projektu dizertačnej práce.

Dopracovať ponuku literatúry v informačných listoch aj v anglickom jazyku.

Ponuka obsahuje aj anglické tituly, je možné ich ďalej rozširovať podľa voľby témy doktorandskej práce a prihláseného doktoranda z konkrétnych krajín, v prípade že ide o zahraničného študenta, kde sa ponuka môže rozšíriť aj o literatúru v iných jazykoch.

Venovať väčšiu pozornosť inštrumentálnej hudbe 18. – 20. storočia.

Tematické zacielenie povinných predmetov a povinne-voliteľných predmetov súvisí s oblasťou bádania zúčastnených pedagógov. Uvedenej tematickej oblasti budeme venovať pozornosť v rámci výberových predmetov, konkrétne v rámci Špeciálnych prednášok z muzikológie.

Študijný plán, ktorý je rovnaký v dennej aj v externej forme, odporúčame diferencovať, zvlášť, keď ide aj o odlišnú dĺžku štúdia.

Diferencovanie externého a interného štúdia sa upraví v informačných listoch v tom zmysle, že študent externého štúdia si rozloží pracovnú záťaž na dlhšie časové obdobie, konkrétne na 5 rokov, a to s ohľadom na odporúčanie školiteľa.

Vzhľadom na úspešnosť absolventov aj v zahraničí, odporúčame spoluprácu s reprezentantmi aj niektorej zahraničnej zamestnaneckej inštitúcie.

Takáto spolupráca sa realizuje priebežne aj teraz, vždy ju rieši konkrétny pedagóg s doktorandom.

PS však nemala k dispozícii výberové predmety, čo trochu skresľovalo ucelený pohľad na štruktúru disciplín. Odporúčame v opise študijného programu jasne formulovať aj ponuku výberových predmetov, alebo uviesť odkaz na ne.

Výberové predmety sú vypracované, sú k dispozícii v AISE, v prípade potreby ich môže pracovaná skupina skontrolovať aj dodatočne. Môžeme ich bez problémov okamžite dodať.

Pre koncipovanie študijných programov by bolo užitočné v budúcnosti okrem vyjadrenia externých zainteresovaných strán (najmä zamestnávateľov), aj vyjadrenia samotných absolventov týchto ŠP.

Pri predkladaní podkladov pre akreditačnú agentúru sme neboli konfrontovaní s touto požiadavkou. Podmienkou bola participácia terajších študentov a momentálnych doktorandov. V prípade záujmu sme však pripravení poskytnúť aj vyjadrenia absolventov PhD. štúdia, ktorí sa už zaradili do praxe.

Taktiež sa nevyjadrovali žiadni zamestnávatelia z oblasti iných vysokých škôl.

Absolventi 3. stupňa doktorandského štúdia nachádzajú uplatnenie na vysokých školách, ale aj na iných inštitúciách. Študijný program Umenovedné štúdiá predložil vyjadrenia z praxe zo Slovenskej národnej galérie v Bratislave, z Pamiatkového úradu v Bratislave, Divadelného ústavu, Hudobného múzea Slovenského národného múzea, Ústavu hudobnej vedy SAV a zo zahraničnej univerzity Sapienza – Università di Roma (Taliansko). Bol teda medzi nimi aj zástupca z univerzity. Spolu sme poskytli 6 vyjadrení.

Pracovná skupina odporúča dôslednejšie špecifikovať profil absolventa, ... nie všetky z profesií uvedených VŠ si nutne vyžadujú kvalifikačné predpoklady 3. stupňa – polemizovať sa dá napríklad s potrebou 3. stupňa pre organizáciu umeleckého diania...

Nevyhnutnosť kvalifikačných predpokladov 3. stupňa sme uviedli pri organizácii umeleckého diania len v prípade medzinárodného presahu: organizácie medzinárodných podujatí, resp. podujatí v zahraničí. V takýchto prípadoch sa kladú na pracovníka vyššie nároky v zmysle kvalifikačných predpokladov po stránke vzdelanostného záberu, schopnosti samostatnej koncepcnej práce i komunikácie.

V rámci súčasných trendov „design thinkingu“ – projekt písomnej dizertačnej práce ako forma projektového vyučovania nemožno považovať za najprogressívnejšiu formu projektovej práce keď je výlučne individuálna v rámci špecializácie jedného študenta. Rovnako stráca zmysel typ vyučovania „seminár“.

Ak má študent získať titul PhD. musí byť výsledkom jeho štúdia písomný projekt, v humanitných disciplínach je to stopercentný štandard na všetkých zahraničných univerzitách. Umelecký výstup typu – koncert, napísaná kompozícia, realizovaná vernisáž a pod. sú výstupmi v umeleckom školstve, nie na Filozofickej fakulte UK. Doktorandské štúdium je na jednej strane individuálne, fokusované na konkrétny dizertačný projekt, na druhej strane však prebieha sústavná interakcia v zmysle skupinovej výučby. Jej hlavnou platformou budú povinne voliteľné kurzy seminárneho typu, na ktorých bude spravidla prítomných viacero študentov a viacero pedagógov.

Prednáška a seminár sú bežné štandardy vyučovania na FiF UK, konzultácia má len poradný charakter, nie je nijako fixovaná limitovaným časom a podobne. V tomto smere sa študijný program riadi jednotnými prístupmi celej fakulty.

PS navrhuje zvážiť zjednotenie termínu dizertačnej skúšky externej a internej formy štúdia.

Termín dizertačnej skúšky externej a internej formy sa odvíja od dĺžky štúdia v oboch formách, ktoré sú odlišné. Tomuto návrhu sme v zásade otvoreni, avšak súčasné časové rámce externej a internej formy štúdia upravuje platný [študijný poriadok FiF UK](#) (čl. 29).

Odborná prax nie je súčasťou ŠP.

Každý doktorand sa snaží počas svojho štúdia aj o hľadanie adekvátnych prienikov v praxi, pretože musí počítať s tým, že po uplynutí štúdia si bude musieť nájsť trvalé zamestnanie. Takáto motivácia a aktivita je samozrejímavá, nevidíme dôvod osobitne za ňu udeľovať kredity.

V Opise študijného programu, alebo v informačných listoch uviesť výstupy vzdelávania (znanosti, zručnosti a schopnosti), za ktoré študenti získavajú kredity aj vo vedeckej a pedagogickej časti štúdia (v súlade s pravidlami ECTS).

Údaje doplníme do opisu študijného programu. Ďakujeme za podnet.

E.3.4

Hodnotenie v rámci dizertačnej skúšky ako ŠZS je hodnotené iba P resp. N. Dávame na úvahu prechod na klasifikačný typ hodnotenia (A – FX).

Je možné prejsť na presne špecifikované identifikátory pre úroveň hodnotenia A – Fx. Ďakujeme za podnet. Tomuto návrhu sme v zásade otvorení, avšak súčasný spôsob hodnotenia zatiaľ upravuje platný [študijný poriadok FiF UK](#) (čl. 29).

E.4.4.

Formulácie drop-off rate v 1. roku štúdia (SP 5.2.3) nie je v samohodnotiacej správe zohľadnená, odporúčame ju špecifikovať.

Ďakujeme za podnet, v prípade opätovného vyžiadania tak urobíme.

E.5.4.

VŠ by prípadne mohla vytvoriť podmienky na pôsobenie viac ako jedného zahraničného pedagóga, buď na blokovo vyučovanie, alebo na občasnú pozvanú prednášku, ak nie na trvalú spoluprácu.

Toto sa priebežne realizuje, katedry to deklarovali v podkladoch v bode zahraničná spolupráca.

Odporúčame v materiáloch upresniť pôsobisko jednotlivých menovaných školiteľov, keďže v daných študijných programoch pôsobí aj externá spolupracujúca inštitúcia – Ústav hudobnej vedy SAV. V súpise školiteľov sú externí školitelia zo SAV a ich doktorandi zahrnutí do spoločného odstavca, pričom však školitelia zo SAV nie sú pedagógmi ani zamestnancami ani fakulty ani univerzity.

Školitelia z ÚHV SAV sa budú zapájať do výučby po vzájomnej dohode, dvere sú im v tomto zmysle principiálne otvorené (na Filozofickej fakulte sa experti z externých školiacich inštitúcií – ústavov SAV – bežne zúčastňujú na výučbe doktorandov). V prípade, že to nebolo z materiálov jednoznačne jasné, ospravedlňujeme sa.

Vyučujúci na 3. stupni štúdia by mali mať skúsenosti s vedením výskumu aj v zahraničí.

Pedagógovia 3. stupňa realizujú prednáškové a výskumné pobyty v zahraničí a participujú na medzinárodných projektoch (podrobnosti možno nájsť vo VUPCH).

E.7.4. Odporúčania pre účastníka konania súvisiace so štandardom 8

V prípade ostatných zabezpečujúcich pracovísk (okrem Katedry muzikológie FF UK) nie sú tieto informácie uvedené náležite resp. dostatočne detailne.

Katedra dejín výtvarného umenia tieto informácie detailne dopĺňa nasledovne: Okrem v spise predstavenej vlastnej knižnice a vyhovujúceho priestorového i technického zabezpečenia učební i pracovni poskytuje Katedra dejín výtvarného umenia študentom pre realizáciu príslušných kurzov a písanie dizertačnej práce aj potrebné zabezpečenie prístupov k práci s internými databázami zbierkových a pamäťových inštitúcií. V rámci spolupráce je tiež študentom v potrebnom rozsahu

zabezpečený prístup na pracoviská realizujúce nedeštruktívny a deštruktívny výskum pamiatok rôznymi metódami (SNG, PÚ SR, SAV) potrebný pre pamiatkovú ochranu, zručnosť i rozvoj technických dejín umenia. Samozrejmosťou je aplikácia časti výučby v kontakte s originálmi v teréne na základe spolupráce katedry so zbierkovými inštitúciami doma i v zahraničí, ako aj s cirkevnými a súkromnými vlastníkmi pamiatok. Katedra tiež disponuje potrebnou fotografickou technikou pre dokumentáciu pamiatok na ich štúdium i publikovanie.

Ďalšie detailné informácie budú doplnené v prípade potreby na vyžiadanie.

D.2.2. Vykonané rozhovory so zodpovednými osobami.

V bode 5 je mylne medzi vyučujúcimi profilových predmetov uvedená doc. Katarína Beňová, PhD. namiesto doc. Kataríny Kolbiar Chmelinovej, PhD.

Záver: Pedagógovia podieľajúci sa na príprave novo akreditovaného ŠP ďakujú členom pracovnej skupiny za čas, ktorý venovali štúdiu podkladov aj oboznámeniu sa s reálnou situáciou. Ich pripomienky boli relevantné a prispievajú k zvýšeniu kvality našej práce.

prof. Mgr. Yvetta Kajanová, CSc., v. r.
hlavná zodpovedná osoba za študijný program

